

PRÍLOHA Č.9. KULTÚRNO-KREATÍVNY PRIEMYSEL.
TABUĽKA E.1 Rozdelenie a charakteristika KKP

KULTÚRNY SEKTOR			
OKRUHY	ODVETVIA	PODODVETVIA	CHARAKTERISTIKA
Kľúčové odvetvia umenia	Výtvarné (vizuálne) umenie	Remeslá, maľba, sochárstvo, fotografia	<ul style="list-style-type: none"> - Nepriemyselné aktivity. - Výstupy sú prototypy a potenciálne autorské diela (t. j. tieto diela majú vysoký vstup kreativity, vďaka ktorému by mohli byť považované za autorské, avšak nie sú za také systematicky označované, napr. výsledky remeselnej činnosti).
	Výkonní umelci	Divadlo, tanec, cirkus, festivaly	
	Kultúrne dedičstvo	Múzeá, knižnice, archeologické náleziská, archívy	
Okruh 1: Kultúrny priemysel	Film a video		<ul style="list-style-type: none"> - Aktivity priemyslu zamerané na masovú reprodukciu. - Výstupy sú založené na autorskom práve.
	TV a rozhlasové vysielanie		
	Videohry		
	Hudba	Trh hudobných vydavateľstiev, živé predvedenia hudby, príjmy OKS z hudobného sektora	
	Knihy a tlač	Knižné vydavateľstvo, časopisy a tlač	

KREATÍVNY SEKTOR			
OKRUHY	ODVETVIA	PODODVETVIA	CHARAKTERISTIKA
Okruh 2: Kreatívny priemysel a aktivity	Dizajn	Módny dizajn, grafický dizajn, interiérový dizajn, priemyselný dizajn	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivity nie sú nevyhnutne priemyselného charakteru a môže ísť o prototypy. - Aj keď sú výstupy založené na autorskom práve, môžu zahŕňať aj iné vstupy z oblasti práva duševného vlastníctva (napr. ochranné známky). - Využitie kreativity (kreatívnych zručností a kreatívnych profesionálov z oblasti umenia) je podstatné pre výkon týchto neumeleckých sektorov.
	Architektúra		
	Reklama		
Okruh 3: Súvisiaci priemysel	Výroba PC, MP3 prehrávačov, priemysel mobilných telefónov atď.		<ul style="list-style-type: none"> - Táto kategória je široká a nie je ju možné vymedziť na základe jednoznačných kritérií. - Zahŕňa mnoho ďalších hospodárskych sektorov, ktoré sú závislé od predchádzajúcich „okruhov“, ako napr. IKT sektor.

Zdroj: *The Economy of Culture* (2006) KEA, MKW, Turun Kauppaakorkeakoulu.

Príloha č. E.1 Potenciál jednotlivých odvetví KKP na území TSK

KULTÚRNY SEKTOR - OBLASŤ TRADIČNÉHO UMENIA

KULTÚRNE DEDIČSTVO

Múzeá a galérie: V Trenčianskom kraji sa nachádza pomerne veľké množstvo múzeí a expozícií. V správe Trenčianskeho samosprávneho kraja je to Vlastivedné múzeum Považská Bystrica, Trenčianske múzeum Trenčín a Hornonitrianske múzeum Prievidza. Trenčianske múzeum spravuje okrem svojej hlavnej budovy na Mierovom námestí (Župný dom) v Trenčíne ešte aj Trenčiansky hrad, ktorý má viaceré expozície, Karner sv. Michala a Katov dom v Trenčíne. V Novom Meste nad Váhom je umiestnené Podjavorinské múzeum a ďalšia expozícia sa nachádza v Ambrovskej kúrii v obci Beckov. Trenčianske múzeum je tiež správcom Draškovičovho kaštieľa v Čachticiach, Pamätnej izby Ľudmily Podjavorinskej v Bzinciach pod Javorinou a Pamätnej izby Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka v Uhrovci. Uvedené inštitúcie sa zameriavajú na prípravu a realizáciu výstav a iných prezentačných podujatí, spracovanie monografií a štúdií, vypracovanie odborných posudkov, realizáciu prednášok a exkurzií, realizáciu výchovno-vzdelávacích podujatí pre materské, základné a stredné školy, výchovno-vzdelávacie projekty pre seniorov, poradenské a konzultačné služby, vydávanie kníh, katalógov a rôznych propagačných materiálov. Opomenúť nemožno ani galérie, osobitne najmä Galériu Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, v ktorom sa nachádza aj stála expozícia diel tohto významného umelca.

Knižnice: V rámci Trenčianskeho kraja sa nachádza pomerne hustá sieť obecných a mestských knižníc. Za knižnice ako inštitúcie nielen s kultúrnou, informačnou a vzdelávacou funkciou ale aj s metodickou, koordinačnou a bibliografickou pôsobnosťou v rámci okresov či regiónu, môžeme považovať Hornonitriansku knižnicu v Prievidzi, Považskú knižnicu v Považskej Bystrici a Verejnú knižnicu Michala Rešetku v Trenčíne, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Osvetové strediská: Osvetové strediská plnia v rámci Trenčianskeho kraja nezastupiteľnú úlohu regionálnych kultúrnych inštitúcií s cieľom koncepčného rozvoja kultúry a osvetu na základe záujmov a potrieb občanov v ich územnej pôsobnosti. Poskytujú poradenské služby realizátorom osvetovej činnosti, pôsobia ako odbornoporadenské, vzdelávacie, metodické a informačno-dokumentačné centrá, organizujú tvorivé aktivity v jednotlivých oblastiach kultúrno-výchovnej činnosti, podieľajú sa na uchovávaní ochrane a sprístupňovaní hodnôt ľudovej kultúry, odborne a organizačne spolupracujú pri príprave a realizácii kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí regionálneho, nadregionálneho i medzinárodného charakteru. Nenahraditeľnú úlohu plnia najmä v oblasti archivácie materiálov dokumentujúcich rôzne formy živej tradičnej kultúry regiónov, tvorbe archívov a študijných materiálov pre verejnosť, digitalizovaní starých archívnych materiálov, či evidencii kolektívov a jednotlivcov pôsobiacich v rôznych oblastiach folklóru a živej tradičnej kultúry. V rámci trenčianskeho kraja pôsobia štyri osvetové strediská: Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne, Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, Centrum tradičnej kultúry v Myjave a Považské osvetové stredisko Považská Bystrica.

Archeologické náleziská: Početné archeologické náleziská dokladajú husté osídlenie Trenčianskeho kraja už od staršej doby kamennej (paleolitu). Osídlenie najstaršími lovcami a zberačmi sa koncentrovalo v údoliach riek (osobitne Váhu) a v ich bezprostrednej blízkosti, na lokálnych vyvýšeninách s dobrou vizuálnou kontrolou údolia. Naopak, roľnícke kultúry mladšej doby kamennej preferovali skôr rovinaté polohy v nížinách, kde boli vhodné predpoklady nielen na obrábanie pôdy, ale aj na stavbu trvalejších osád. Vyvýšené opevnené osady v neskorej dobe kamennej predznamenávajú nástup hradísk, tradícia ktorých sa v oblasti Trenčianskeho kraja udržala až do stredoveku. Sieť osídlenia sa zahusťuje v dobe bronzovej, osobitne v jej mladšej a neskorej časti, kedy dnešné územie Trenčianskeho kraja obýval ľud lužickej kultúry. Z tejto doby pochádzajú početné hradiská, ale aj často rozsiahle pohrebiská (jedno z najrozsiahlejších pohrebísk lužickej kultúry vôbec bolo odkryté archeologickým výskumom v južnej časti katastrálneho územia Trenčína pri výstavbe hypermarketu TESCO). Rovnako významne sa na vývoji tejto oblasti podpísala doba železná, najmä jej mladšia časť, nositeľmi ktorej boli Kelti, často využívajúci staršie hradiská z doby bronzovej. Napriek známej rímskej tradícii (rímsky nápis na trenčianskej hradnej skale) je charakter osídlenia Trenčianskeho kraja v dobe rímskej relatívne málo poznaný.

Slovania však svojimi osadami, hradiskami a pohrebiskami opätovne zahusťujú oblasť Trenčianskeho kraja, pričom sídlisková štruktúra našich slovanských predkov položila základy následného osídlenia v stredoveku, rozsah ktorého sa zásadnejším spôsobom nezmenil dodnes.

Územie dnešného Trenčianskeho kraja patrí k oblastiam s najväčším archeologickým potenciálom na Slovensku. Výnimočné dobré predpoklady pre najstaršie osídlenie predstavovali prírodné podmienky, rieka Váh ako významná komunikačná tepna či terén, vhodný pre umiestnenie sídlisk všetkých archeologických kultúr.

Archívy: V rámci trenčianskeho kraja pôsobí Štátny okresný archív v Trenčíne

REMESLÁ TRADIČNEJ, LUDOVEJ KULTÚRY

V Trenčianskom samosprávnom kraji pôsobí 207 remeselných výrobcov v 29 remeselných skupinách, najmä v čipkárstve, košíkárstve, rezbárstve a výrobe kraslíc. Historický potenciál, ktorý je možné opatreniami v podobe koučingu a mentorovania pretransformovať do tvorby nových samostatných remeselných subjektov predstavujú mestá Trenčín, Dubnica nad Váhom, Prievidza, Považská Bystrica, Ilava, Púchov, Partizánske, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Stará Turá, Bánovce nad Bebravou, Nemšová a ich okolie. Spomedzi obcí vyniká obec Lednické Rovne, kde veľká časť obyvateľov má skúsenosti s prácou v sklárskom priemysle, ktorý dnes zaostáva za niekdajším počtom výrobcov aj počtom zamestnancov. V zásade je možné konštatovať, že v oblasti remesiel je možné identifikovať dopyt po službách v danej oblasti. Tento dopyt je preto vhodné stimulovať cieľovými aktivitami podporujúcimi rozvoj najmä formou vybudovania rozvojovej infraštruktúry s možnosťami koučingu a mentorovania.

UMELECKÉ VIZUÁLNE UMENIE

Výtvarné umenie (maliarstvo, sochárstvo, grafika) a fotografia: Súčasný obraz predmetnej oblasti z pohľadu autorského zastúpenia je pestrý. Prelína sa v ňom niekoľkých generačných vrstiev a názorových orientácií, siahajúcich od klasických tendencií až po prierezové disciplíny, využívajúce možnosti performance, počítačovej techniky a videa. Autorské zázemie reprezentujú profesionálni autori (zväčša absolventi Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a Akadémie umení v Banskej Bystrici) ale i neprofesionálni autori, ktorí patria v danej oblasti medzi špičku na Slovensku.

Dianie v danej oblasti organizujú umelecké a profesijné organizácie, záujmové združenia, nadácie, Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, súkromné galérie a osvetové strediská. Zásadnú úlohu zohráva Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, ktorá sa primárne orientuje na slovenské výtvarné umenie 20. storočia a 21. storočia ako aj na výtvarné umenie trenčianskeho regiónu. Disponuje kvalitným zbierkovým fondom. Realizuje množstvo výstav jednotlivých výtvarných disciplín a tematických okruhov, individuálne i kolektívne prezentácie popredných slovenských i zahraničných umelcov. Vďaka týmto podujatiam si galéria získala profesionálny kredit a zásadne sa etablovala do výtvarného diania v regionálnom a celoslovenskom kontexte. Dôležitú úlohu zohrávajú aj osvetové strediská (Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne, Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, Centrum tradičnej kultúry v Myjave a Považské osvetové stredisko Považská Bystrica), ktoré reagujú na konkrétne požiadavky umelcov a organizácií, organizujú výstavy, disponujú kapacitami na zrealizovanie a podporu rôznych prezentačných a autorských aktivít a v neposlednom rade majú schopnosť prenosu informácií v rámci celého Trenčianskeho kraja. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne spolu s osvetovými strediskami predstavuje v perspektíve funkčné zoskupenie inštitúcií, ktoré dokážu odborne mapovať zavedené výtvarné umenie a tradičné prejavy umeleckého vizuálneho umenia a v prípade Galérie Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne aj poskytnúť kvalitatívne zodpovedajúci výstavný priestor. Na druhej strane Trenčiansky kraj nemá inštitúciu krajského rozmeru, ktorá by primárne reflektovala a odborne mapovala súčasné vizuálne umenie a jeho umelecké prejavy, a ktorá by zároveň poskytovala svoj výstavný priestor súčasnému umeleckému vizuálnemu umeniu. Čiastočne túto činnosť supluje spomenutá Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne a jednotlivé osvetové strediská svojimi organizačnými kapacitami. Umelecké aktivity sú realizované pod hlavičkou jednotlivých umelcov či občianskych združení bez kvalitnej metodologickej a organizačnej podpory. V rámci

Trenčianskeho kraja sa vyprofilovali organizácie (hlavne na báze občianskych združení ako napríklad TRAKT o.z., HALA o.z.), ktoré svojou aktivitou, odborným zázemím a preukázateľne realizovanými umeleckými aktivitami môžeme považovať za funkčné celky inštitucionálneho charakteru, u ktorých by v prípade ďalšej kvalitatívnej zmeny ich pracovných podmienok a manažmentu mohlo dôjsť k vytvoreniu predpokladov na vytvorenie odbornej inštitúcie schopnej mapovať, viesť a podporovať súčasné vizuálne umenie vo všetkých jeho prejavoch. Trenčiansky kraj nedisponuje vzdelávacou inštitúciou vysokoškolského charakteru v oblasti umenia. Vzdelávacie inštitúcie zamerané na umenie sú zastúpené na úrovni základných umeleckých škôl a Strednou umeleckou školou v Trenčíne. Stredná umelecká škola v Trenčíne predstavuje zásadný prvok výrazovej živosti, životaschopnosti a strategického rozvoja rastu vnútorného potenciálu umeleckých odvetví smerom k vytvoreniu pracovných miest a podpore zamestnateľnosti aktiváciou mladých ľudí - absolventov do širších kultúrnych zdrojov. V zmysle uvedeného sa ako funkčný celok javí kooperácia nasledovných inštitúcií: Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne (zavedené výtvarné umenie a tradičné prejavy umeleckého vizuálneho umenia), Osvetové strediská (širšie kultúrne zdroje, tradičné prejavy umeleckého vizuálneho umenia, zabezpečenie prenosu a zdieľania informácií v rámci všetkých regiónov Trenčianskeho kraja), TRAKT o.z. a HALA o.z. (súčasné vizuálne umenie vo všetkých jeho prejavoch, zabezpečenie prenosu a zdieľania informácií v rámci všetkých regiónov Trenčianskeho kraja), Stredná umelecká škola v Trenčíne (súčasné vizuálne umenie v kontexte študijných odborov, zhodnotenie potencionalu mladých ľudí vstupujúcich na trh práce). Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť aj:

- Podporu propagácie a vzdelávania aktérov v daných oblastiach.
- Podporu začínajúcich podnikateľov (inkubátory, technologické dielne, co-workingy, poradenstvo, zjednodušenie založenia firmy atď.).
- Ponuku vzdelávacích programov zameraných na umelecké vizuálne umenie.
- Podporu vystavovania.

DRAMATICKÉ – SCÉNICKÉ UMENIE

Divadlo, Tanec, Folklórne súbory: Trenčiansky kraj nedisponuje organizáciou formálne zastrešujúcou prevádzku dramatického – scénického umenia so stálym profesionálnym umeleckým súborom, v rámci ktorej by sa na pevnej dramaturgii realizovalo dramatické scénické umenie. V rámci kraja tak neexistuje štátne ani neštátne divadlo (divadlo, ktorého zriaďovateľom je vyšší územný celok alebo obec) ani súkromné divadlo zriaďovateľom, ktorého by bola právnická osoba. Dramatické – scénické umenie je organizované a realizované hlavne prostredníctvom občianskych združení. Divadelné, tanečné a folklórne predstavenia sa pripravujú a realizujú v rámci stávajúcich kultúrnych zariadení (mestské kultúrne strediská, kultúrne domy, súkromné priestory určené pre produkciu, školské zariadenia a pod.), ktoré disponujú zodpovedajúcim technickým vybavením a zázemím. Technické vybavenie je vo väčšine prípadov v nevyhovujúcom stave, čo sa najviac prejavuje hlavne vo vzťahu k divadlu. Výnimku tvorí budova Domu kultúry v Púchove, ktorá bola zrekonštruovaná v roku 2013. Jeho súčasťou je moderná divadelná sála s elektronicky ovládaným hľadiskom, multifunkčné kino, zázemie pre púchovské kultúrne zoskupenia a parkovisko. V meste Trenčín svojim technickým zázemím dominuje Posádkový klub Trenčín (Okruhový dom armády). Absencia priestoru umožňujúceho realizáciu pravidelnej produkcie dramatického scénického umenia podnietilo vznik kompenzujúcich projektov. V meste Trenčín sa pravidelne realizovalo a aktuálne sa realizuje niekoľko projektov zásadnejšieho charakteru, ktoré sa svojím spôsobom snažia nahradiť absenciu stálej scény a to hlavne vo sfére dramatického umenia (divadlo) s presahom aj do iných foriem scénického umenia. Ide najmä o projekt „Virtuálne divadlo“ realizované združením „LamPart o.z.“ a projekt „Prvá komorná divadelná scéna v Trenčíne“ realizované združením „Kolomaž o.z.“ Spoločným menovateľom obidvoch projektov je ambícia pravidelného organizovania kultúrnych podujatí. V prípade Prvej komornej divadelnej scény došlo k čiastočnej rekonštrukcii (priestory, technické vybavenie) a vytvoreniu divadelného priestoru typu „blackbox“ v priestoroch Klubu Lúč situovaného v rámci objektu Kina Hviezda v Trenčíne. Väčšina súborov venujúcich sa divadelnej, tanečnej a folklórnej produkcii je amatérskych a poloprofesionálneho charakteru, a je aktívna na úrovni regionálnych kultúrnych centier, obecných a mestských kultúrnych centier, základných umeleckých škôl a podobne. Vo

väčšine prevláda voľnočasový aspekt práce s mládežou a ochotnícky rozmer. Divadelné súbory a festivaly: Z divadelných súborov s ambíciou byť poloprofesionálnymi možno uviesť najmä: Divadlo Kolomaž (Trenčín), Mestské divadlo Trenčín, Trenčianske hradné divadlo (Trenčín), Divadlo Normálka (Trenčín), Divadelné združenie Partizánske, Divadlo Šesť Pé (Partizánske), Stála divadelná ochotnícka scéna - Divadelný súbor Javorina (Nové Mesto nad Váhom), Divadlo "A" a Divadlo Shanti (Prievidza), Divadlo Homo Fuge (Púchov), Divadelný súbor HUGO (Pruské). Medzi významnejší, ne-regionálny divadelný festival realizovaný na území trenčianskeho kraja patrí medzinárodný festival monodrámy s názvom „Sám na javisku“ organizovaný združením „Kolomaž“ v meste Trenčín. Folklórne súbory: Folklórne súbory aktívne na území trenčianskeho kraja patria medzi najstaršie a najvyspelejšie súbory na Slovensku. Zameriavajú sa na uchovávanie pôvodného folklórneho materiálu, ktorý umelecky spracovávajú, pričom svojich členov vedú k poznávaniu folklórnych tradícií, rozvíjaniu estetického cítenia a pohybovej kultúre. Okrem tanca sa rozvíja aj hudba a spev. Významné folklórne súbory predstavujú najmä: Trenčan (Trenčín), Družba (Trenčín), Vršatec (Dubnica nad Váhom), Mladosť (Dubnica nad Váhom), KOPANIČIAR (Myjava), POVAŽAN (Považská Bystrica), Váh (Púchov). Nezanedbateľná je práca s deťmi na úrovni detských folklórnych súborov: Radosť, Kornička, Brezinka a ďalšie. V rámci trenčianskeho kraja sa konajú folklórne festivaly a jarmoky. Z festivalov je najvýznamnejší Medzinárodný folklórny festival Myjava. Tanečné súbory: Tanečné umenie v zmysle druhu javiskového umenia, v ktorom sa umelecké obrazy vytvárajú prostriedkami tanca a pantomímy nemá v trenčianskom kraji v miere porovnania s divadlom a folklórnymi súbormi relevantnejšie zastúpenie. Existujúce tanečné skupiny sa zameriavajú skôr na choreografické dielo než na umelecký výkon. Tanečné umenie je primárne rozvíjané na úrovni základných umeleckých škôl. Za zmienku v tomto smere stoja aktivity Súkromnej základnej umeleckej školy Ars Academy Veľké Uherce. V danej oblasti existuje silný individuálny potenciál prepojenia smerom k iným druhom umenia ako sú dramatické a vizuálne umenie s ambíciou zedefinovania tanečného umenia vo výrazovej zložky Performance Art. V danej oblasti sa najmarkantnejšie prejavuje absencia inštitucionálnej podpory širšieho regionálneho charakteru so zodpovedajúcim priestorovým a technickým zázemím umožňujúcim autorsky realizovať ako aj prezentovať diela s vysokými technickými nárokmi. Nie je vhodné uvažovať o vybudovaní tradičnej inštitúcie ale skôr o multifunkčnom priestore, v ktorom by bolo možné realizovať a podporiť všetky uvedené druhy dramatického – scénického umenia: divadlo, tanec a folklór. Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť aj:

- Podporu propagácie a vzdelávania aktérov v daných oblastiach.
- Ponuku vzdelávacích programov zameraných na dramatické scénické umenie.

KULTÚRNY SEKTOR - OBLASŤ KULTÚRNEHO PRIEMYSLU

SCÉNICKÉ UMENIE: FILM A VIDEO, TELEVÍZIA

Audiovizuálna výroba je v trenčianskom kraji koncentrovaná v regionálnych a lokálnych médiách. Kreatívny potenciál predstavujú absolventi Strednej umeleckej školy v Trenčíne, kde sa otvára priestor na realizáciu opatrení zameraných na podporu vzniku samostatných subjektov a na sieťovanie. V kombinácii s vhodne zvolenou podporou a rozvojom ostatných oblastí kultúrno kreatívneho priemyslu daná oblasť audiovizie predstavuje potencional pre tvorbu komplexne zameraných opatrení, ktoré by podporili vznik, rozvoj, a možnosť medzinárodnej komunikácie a konfrontácie subjektov daného kreatívneho odvetvia. Prioritou v danej oblasti by malo byť udržanie a rozvoj špecifických zručností, technologického zabezpečenia s dopadom na postupný rozvoj súkromného podnikania v oblasti výroby originálnych audiovizuálnych diel. Dôležité bude zhodnotenie stávajúcej ako aj doplnenie novej technologickej infraštruktúry (produkcia, postprodukcia). Centrálnu úlohu bude zohrávať podpora iniciatív umožňujúcich alternatívne sprístupnenie diel divákovi, distribúcia a vývoj nových audiovizuálnych projektov a podpora inkubačných aktivít a start-upov. S pravidelných podujatí nadregionálneho charakteru možno spomenúť medzinárodný filmový festival ART FILM FEST a Festival francúzskych filmov v Trenčíne. Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť aj:

- Podporu propagácie a vzdelávania aktérov v daných oblastiach.

- Podporu začínajúcich podnikateľov (inkubátory, technologické dielne, co-workingy, poradenstvo atď.).
- Ponuku vzdelávacích programov zameraných na scénické umenie.

HUDBA A HUDOBNÝ PRIEMYSEL

V trenčianskom kraji sa nenachádza žiadna významná vzdelávacia inštitúcia vysokoškolského charakteru s pôsobnosťou v tomto odvetví. Vzdelávacia činnosť sa realizuje na úrovni základných umeleckých škôl. Tento nedostatok možno vnímať ako potenciál rozvoja. V segmente populárnej hudby, ktorá tvorí veľkú časť trhu, nehrá tento typ vzdelávania významnú rolu. Majoritu odvetvia tvoria individuálni interpreti v slobodnom povolaní alebo SZČO. Obchodné spoločnosti a firmy, ktoré v odvetví pôsobia, sú prevažne mikrofirmy. Z hľadiska technických profesií chýbajú povolania zamerané na zvukovú a hudobnú réžiu ako aj vzdelávacie kurzy zamerané na zvyšovanie kvalifikačných zručností v kontexte podmienok digitálnych technológií (tvorba, distribúcia, obchodné modely, marketing). V danej oblasti sa podstatne prejavuje aj absencia inštitucionálnej podpory širšieho regionálneho charakteru so zodpovedajúcim priestorovým a technickým zázemím umožňujúcim autorsky realizovať ako aj prezentovať hudobné diela. Podobne ako v prípade dramaticko – scénického umenia nie je vhodné uvažovať o vybudovaní tradičnej inštitúcie ale skôr o multifunkčnom priestore, v ktorom by bolo možné sprostredkovať, realizovať a podporiť všetky relevantné oblasti a dopytovo orientované požiadavky v oblasti hudby a hudobného priemyslu. V danej oblasti je preto vhodné uvažovať aj o podpore inkubačných aktivít a start-upov zameraných na vhodnú implementáciu marketingových nástrojov v prostredí internetu.

Festivaly – podujatia: festival hudby Bažant Pohoda (multižánrové podujatie), Trenčianska hudobná jar (vážna hudba), Trenčiansky jazzový festival (jazz), festival dychových orchestrov Pádivého Trenčín Umelecké telesá: Komorný orchester mesta Trenčín, Trenčiansky spevácky zbor, Spevácky zbor ZVON, Spevácky zbor Piaristického gymnázia J. Braneckého, Cirkevný zbor pri Farskom kostole.

Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť aj:

- Podporu propagácie a vzdelávania aktérov v daných oblastiach.
- Podporu začínajúcich podnikateľov (inkubátory, technologické dielne, co-workingy, poradenstvo atď.).
- Ponuku vzdelávacích programov zameraných na scénické umenie.

UMELECKÁ LITERATÚRA, KNIŽNÝ TRH

V Trenčianskom kraji pôsobí viacero literárnych zoskupení formálneho i neformálneho charakteru. Formálne sa literárne zoskupenia organizujú najmä v rámci siete knižníc, pričom v súčasnosti sú aktívne štyri literárne kluby v Novom Meste nad Váhom, Trenčíne, Považskej Bystrici a Prievidzi. Autorská tvorba v celej svojej šírke nie je v súčasnosti viditeľne inštitucionalizovaná a neexistuje ani funkčný model podpory autorskej tvorby. V danej oblasti sa otvára priestor pre funkčnú podporu literárno-umeleckých aktivít mladých autorov. Medzi aktivity, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia patrí:

- Realizácia literárnych súťaží.
- Vydavateľská činnosť.
- Podpora literárnych klubov a vzdelávania mladých autorov.
- Realizácia vzdelávacích, metodických, rozborových seminárov a tvorivých dielní.

Umelecká literatúra predstavuje v konfrontácii s ostatnými druhmi umenia funkčný prierezový prvok - text môže byť formalizovaný písmom ale aj pohybom, slovom, maľbou, grafikou atď. Uvedená prieniková funkcia tak prisudzuje umeleckej literatúre dôležité miesto katalyzátora inšpirácie a motívov. Umelecká literatúra nie je primárne orientovaná komerčne. Ekonomicky relevantné východisko v danej oblasti predstavuje knižný trh a sféra vydavateľstva neperiodických publikácií, audiokníh, elektronických kníh a celkovým presunom technológií na internet.

KREATÍVNY SEKTOR - OBLASŤ KREATÍVNEHO PRIEMYSLU A AKTIVÍT

DIZAJN

Módny dizajn: Historická tradícia rozvoja módného priemyslu v trenčianskom kraji napriek absencii vysokoškolského štúdia v tejto oblasti dáva predpoklad rozvoja kreatívneho priemyslu v oblasti módného dizajnu. Módny dizajn v podmienkach trenčianskeho kraja je aplikovateľný najmä v nasledovných samostatných, navzájom prepojených oblastiach: textilný dizajn, odevný dizajn, dizajn obuvi a doplnkov. Komplementárne sú pre dané oblasti relevantné priemyselné odvetvia: textilný priemysel, odevný priemysel a obuvnícky priemysel. Existujúca priemyselná výroba sa po rozpade a atomizácii a transformácií tradičných spoločností zameriava predovšetkým na čiastkové výrobné zákazky bez zásadnejšieho napojenia na dizajn. Na druhej strane uvedené priemyselné odvetvia generujú dopyt po službách v oblasti dizajnu, avšak často absentuje flexibilita na strane dizajnérov, ktorí sa nedokážu prispôsobiť potrebám priemyslu. Tento dopyt je preto vhodné saturovať cieľovými aktivitami podporujúcimi rozvoj týchto oblastí kreatívneho priemyslu formou podpory ich tvorby a rozvoja vhodným vybudovaním rozvojovej infraštruktúry s možnosťami koučingu a mentorovania.

Priemyselný dizajn a produktový dizajn: V rámci trenčianskeho kraja sú relevantnými oblasťami najmä priemyselné odvetvia sklárstva, nábytkárstva a sekundárne elektrotechnického a kovoobrábacieho priemyslu. Sklárske priemysel reprezentujú lokality výroby v Nemšovej a obci Lednicke Rovne. Nábytkársky priemysel je zastúpený mnohými výrobcami nábytku, s tradíciou výroby v lokalite Nitrianske Pravno. Podobne ako v prípade módného dizajnu priemyselné odvetvia generujú dopyt po službách v oblasti dizajnu a tento dopyt je potrebné podporiť. Za rozvojové oblasti možno uviesť najmä elektrotechnický a kovoobrábací priemysel súvisiaci s výstavbou priemyselných parkov.

Grafický dizajn: nie je natoľko naviazaný na konkrétny výrobný priemysel avšak rozvoj a status oblasti reklamy a marketingu má za následok neustály dopyt po danom type služby, kde pri relatívne nízkych vstupných nákladoch je možné dosiahnuť kvalitný výsledok.

Umelecký dizajn a úžitkové umenie: Správnym smerovaním podpory a zabezpečením dostatočného technologického vybavenia na kusovú, či malosériovú výrobu by sa mohol oživiť latentný potenciál tohto odvetvia.

Problémom v oblasti dizajnu je najmä všeobecná nedostatočná prepojenosť s priemyslom. Absentujú technologicky vybavené učebne, ktoré by zabezpečovali rozvíjanie zručností relevantných pre prax. Nedostatočnou respektíve nedocenenou sa javí aj oblasť produkčnej činnosti v oblasti dizajnu (marketing, PR), ktorá by im umožnila prístup ku kapitálu. Bez týchto zručností absolventi nie sú schopní efektívne zhodnotiť svoje kreatívne zručnosti. V rámci trenčianskeho kraja absentuje vzdelávacia inštitúcia vysokoškolského charakteru. Z tohto dôvodu nenahraditeľnú úlohu zohráva Stredná umelecká škola v Trenčíne, ktorá umožňuje štúdium odborov zameraných na dizajn: odevný dizajn, scénická kostýmová tvorba, priemyselný dizajn, produktový dizajn. Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť aj:

- Zavedenie opatrení na podporu prepájania priemyslu a dizajnu (vouchery, matchmaking, poradenstvo).
- Podpora propagácie a vzdelávania dizajnérov (Fashion Weeks, Showrooms atď.).
- Podpora začínajúcich podnikateľov (inkubátory, technologické dielne, co-workingy, poradenstvo atď.).
- Ponuka vzdelávacích programov zameraných na dizajn – väčšia orientácia na priemysel, podpora prepájania technických a umeleckých smerov, výučba zručností pre trhovú ekonomiku.
- Špecifické programy na podporu exportu a internacionalizácie – podpora vystavovania
- Podpora podnikania a aktivít typu niche markets

REKLAMA A MARKETING

Pre oblasť je typický fakt, že rôzne kreatívne odvetvia (film, divadlo, literatúra, výtvarné umenie atď.) dodávajú svoje tovary a služby pre potreby reklamného priemyslu. Reklamný priemysel je tak zdrojom príjmu pre

kreatívnych profesionálov, ktorí sa zároveň venujú autorskej umeleckej tvorbe. V tomto priereзовom zmysle je priemysel reklamy a marketingu potenciálnym zamestnávateľom relatívne širokého spektra absolventov umeleckých a kreatívnych profesií. Oblasť reklamy a marketingu vo vzdelávaní zastupuje Stredná umelecká škola Trenčín, kde sa vyučuje reklamná tvorba, propagačná grafika a výtvarníctvo čo v kombinácii s rozvinutým priemyslom v kraji vytvára možnosť realizácie opatrení zameraných na vznik a rozvoj samostatnej zárobkovej činnosti a podnikov. Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné zaradiť:

- Podpora začínajúcich podnikateľov (inkubátory, technologické dielne, co-workingy, poradenstvo atď.).
- Ponuka vzdelávacích programov zameraných na reklamu a marketing – väčšia orientácia na priemysel, podpora prepájania technických a umeleckých smerov, výučba zručností pre trhovú ekonomiku.

KREATÍVNY SEKTOR – OBLASŤ SÚVISIACI PRIEMYSEL

Kreatívne odvetvia v digitálnom prostredí

Digitálne technológie sa prelínajú s kreatívnym priemyslom. Kreatívne činnosti v samotnom IT sektore vytvárajú vysokú pridanú hodnotu produktov. Pre uplatnenie softvérového produktu na trhu je kľúčové užívateľské rozhranie, ktoré je produktom najmä kreatívnych odvetví. V danom odvetví chýba dostatok odborníkov s aktuálne požadovanou úrovňou zručností v 2D a 3D grafike, experti na on-line marketing a so zameraním na digitálne prostredie. Vzdelanie v tejto oblasti poskytuje Stredná umelecká škola v Trenčíne – študijný odbor: animovaná tvorba. Medzi opatrenia, ktoré by zvýšili potenciál rastu odvetvia je potrebné najmä vytvorenie fyzickej a virtuálnej infraštruktúry na podporu inovatívnych podnikateľských nápadov, networking medzi kreatívnym, technologickým a podnikateľským sektorom (inkubátory, coworking) ako aj podpora vzdelávania, ktoré by umožňovalo väčšie prieniky medzi kreatívnymi a technologickými zručnosťami.

TABUĽKA E.2 Počet kultúrnych a osvetových zariadení, múzeí, galérií a divadiel a ich návštevnosť

Kultúrne a osvetové zariadenia

	Rok	Počet kultúrno-osvetových zariadení	Počet podujatí spolu	Počet záujmových umeleckých kolektívov	Počet súťaží, prehliadok a festivalov	Počet členov v záujmových umeleckých kolektívoch	Počet výchovno-vzdelávacích podujatí	Počet kultúrno-spoločenských podujatí	Iné podujatia	Počet návštevníkov celkom
Trenčiansky kraj	2013	215	10 065	557	605	8 912	1 934	4 123		
	2012	307	11 804	544	425	8 940	2 111	4 562	4 411	199 928
	2011	327	11 414	579	413	9 429	2 228	4 628	4 628	261 633

Zdroj: Štatistického zisťovanie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky KULT za rok 2013

Múzeá

	Rok	Počet múzeí	Počet pobočiek	Počet tematických expozícií	Počet kusov zbierkových predmetov	Počet realizovaných výstav	Počet vlastných výstav realizovaných v SR	Počet výstav dovezených zo zahraničia	Počet kultúrno-výchovných a vzdelávacích aktivít usporiadaných múzeami	Počet návštevníkov na výstavách a expozíciách
Trenčiansky kraj	2013	9	9	25	503 551	56	25	4	826	287 596
	2012	9	9	27	499 390	67	28	0	847	264 374
	2011	10	9	29	512 215	69	40	1	879	440 487

Zdroj: Štatistického zisťovanie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky KULT za rok 2013

Galérie

	Rok	Počet galérií	Počet pobočiek	Počet tematických expozícií	Počet kusov zbierkových predmetov	Počet vlastných výstav realizovaných v SR	Počet realizovaných výstav	Počet výstav dovezených zo zahraničia	Počet kultúrnych a vzdelávacích aktivít usporiadaných galériami	Počet návštevníkov na výstavách a expozíciách
Trenčiansky kraj	2013	2	0	3	5 019	28	32	2	216	11 576
	2012	2	0	3	5 016	28	34	3	240	12 607
	2011	2	0	3	4 976	22	30	4	229	14 493

Zdroj: Štatistického zisťovanie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky KULT za rok 2013

Profesionálne divadlá štátne a neštátne –nie sú, nevykazujú sa žiadne predstavenia a súbory

	Rok	Počet súborov	Počet návštevníkov spolu	činohra	opera	opereta	muzikál	balet	pohybové divadlo	bábkové divadlo	ostatné	Z toho detské predstavenia
Trenčiansky kraj	2013											
	2012											
	2011											

Zdroj: Štatistického zisťovanie Ministerstva kultúry Slovenskej republiky KULT za rok 2013

TABUĽKA E.3 Počet zamestnancov v odvetviach KKP

Názov odvetvia	Počet zamestnancov
Kultúrne dedičstvo	503
Remeslá	5555
Výkonné umenie	735
Film a video,	0
Televízia a rádio	0
Vydavateľská činnosť	16
Softvér, video počítačové hry	585
Odevný priemysel	8554
Reklama a dizajn	588
Architektúra	562
Spolu	17098

TABUĽKA E.4 Prehľad škôl so vzdelávaním súvisiacim s KKP

Okres Bánovce nad Bebravou	
	Odbory – študijný predmet-
SOŠ Juraja Ribaya, 95701 Bánovce nad Bebravou	grafik digitálnych médií, pracovník marketing, Drevárska a nábytkárska výroba (nadstavbové štúdium)
Okres Ilava	
	Odbory – študijný predmet-
Stredná odborná škola, 01841 Dubnica nad Váhom, Štúrova 1388/23	grafik digitálnych médií, umelecký rezbár
Stredná odborná škola, 01852 Pruské, Pruské 294	podnikanie v remeslách a službách, viazač - aranžér kvetín, záhradník, záhradníctvo-viazačstvo a aranžérstvo
Okres Nové Mesto nad Váhom	
	Odbory – študijný predmet-
SOŠ obchodu a služieb, 91501 Nové Mesto nad Váhom, Piešťanská 2262/80	podnikanie v remeslách a službách, pracovník marketingu
Stredná odborná škola, 91601 Stará Turá	grafik digitálnych médií
Okres Partizánske	
	Odbory – študijný predmet-
Spojená škola-SOŠ, 95823 Partizánske, Nám. SNP 5	pracovník marketing, výroba obuvi , výroba koženej galantérie
Okres Považská Bystrica	
Stred.priemyselná škola, 01701 Považská Bystrica, Slov. partizánov 1132/52	drevárstvo a nábytkárstvo - nábytkárstvo
Okres Prievidza	
Stredná odborná škola, 97251 Handlová, Lipová 8	podnikanie v remeslách a službách
SOŠ obchodu a služieb, 97101 Prievidza, Nábr. J. Kalinčiaka 1	podnikanie v remeslách a službách, záhradníctvo-sadovnícka a krajinárska tvorba, pracovník marketing, odevný dizajn, záhradník
Stredná odborná škola, 97101 Prievidza, T. Vansovej 32	umeleckoremeselné práce, tvorba nábytku a interiéru
Okres Púchov	
SOŠ sklárska, 02061 Lednické Rovne, Súhradka 193	sklársky dizajn , výtvarné spracúvanie skla, dizajn a tvarovanie skla, výroba úžitkového skla, operátor sklárskej výroby, sklársky a keramický priemysel
Stredná odborná škola, 02032 Púchov, Terézie Vansovej 1054/45	pracovník marketingu
SOŠ obchodu a služieb, 02029 Púchov, Ul. 1. mája 1264	pracovník marketingu
Okres Trenčín	
SOŠ stavebná, 91105 Trenčín, Staničná 4	drevárska a nábytkárska výroba
Stred. umelec.škola, 91105 Trenčín, Staničná 8	dizajn - priemyselný dizajn, animovaná tvorba, propagačné výtvarníctvo, propagačná grafika, scénická kostýmová tvorba, reklamná tvorba, dizajn exteriéru, fotografický dizajn, odevný dizajn, dizajn interiéru.
Dopravná akadémia, 91250 Trenčín, Školská 66	pracovník marketingu

TABUĽKA E.5 Základné umelecké školy Trenčiansky kraj

Územie	Zriaďovateľ	Počet žiakov, študujúcich v odbore					z toho v štúdiu pre do- spelých
		taneč- nom	výtvar- nom	literár.- dramat.	hudob- nom	audio a mul- timed.tvorby	
	Obec	118	52	118	248		8
Spolu okres 301 Bánovce nad Bebravou		118	52	118	248		8
	Obec	278	487	101	609		47
	Súkromný zriaďovateľ	35	89	12	87	12	5
Spolu okres 302 Ilava		313	576	113	696	12	52
	Obec	276	387	40	248		54
Spolu okres 303 Myjava		276	387	40	248		54
	Obec	183	388	75	610		11
Spolu okres 304 Nové Mesto nad Váhom		183	388	75	610		11
	Obec	87	282	43	438		12
	Súkromný zriaďovateľ	692	498	92	157		2
Spolu okres 305 Partizánske		779	780	135	595		14
	Obec	18	744	72	448		25
	Súkromný zriaďovateľ	676	39		299		18
Spolu okres 306 Považská Bystrica		694	783	72	747		43
	Obec	551	678	100	1615		97
	Súkromný zriaďovateľ	980	225	38	265		13
Spolu okres 307 Prievidza		1531	903	138	1880		110
	Obec	15	341		393		3
Spolu okres 308 Púchov		15	341		393		3
	Obec	416	776	74	915		27
	Súkromný zriaďovateľ	396	692		396		5
Spolu okres 309 Trenčín		812	1468	74	1311		32
Spolu kraj		4721	5678	765	6728	12	327

Zdroj: UIPŠ - rok 2014

PRÍLOHA E.2 Najväčší zamestnávateľia Trenčianskeho kraja podľa okresov

Okres Bánovce nad Bebravou

Historicky významným priemyslom v Bánovciach nad Bebravou bol strojársky a odevný priemysel. V súčasnom období sú najväčšími zamestnávateľmi v okrese Bánovce nad Bebravou spoločnosti Gabor spol. s r.o., Hella Slovakia Signal-Lighting s.r.o. a Eterna, s. r. o. pôsobiaci v odvetví obuvníckeho, elektrotechnického a odevného priemyslu. Potenciál rozvoja KKP je v oblasti obuvníckeho priemyslu

Okres Ilava

V okrese Ilava sú najväčšími zamestnávateľmi Delta Electronics (Slovakia), s.r.o., TEMPO, spol. s r.o., Power - One s.r.o., HANIL E-HWA AUTOMOTIVE SLOVAKIA s.r.o., v Dubnici nad Váhom. Spolu s ďalšími firmami a pobočkami firiem so sídlom mimo okres Ilava vytvárajú silný klaster firiem pôsobiacich v strojárskom a elektrotechnickom priemysle. Hella Visteon Slovakia s.r.o. je najväčším zamestnávateľom v Ilave. Firmy NEWAYS SLOVAKIA, a.s., Enics Slovakia s.r.o. a ďalšie v Novej Dubnici pôsobiace predovšetkým v elektrotechnickom priemysle.

Okres Myjava

V okrese Myjava sú najväčšími zamestnávateľmi SLOVARM a.s., HDO SK, s.r.o., SAM HOLDING, a.s., REUTTER SK s.r.o., ML Produktion, s.r.o., C.E.P. SCHERDEL PRUŽINY, a.s. a mnoho ďalších malých a stredných firiem pôsobiacich na Myjave predovšetkým v oblasti strojárstva a v oblasti spracovania plastov. V Brezovej pod Bradlom sú najväčšími zamestnávateľmi PFS, a.s., BEGE spol. s r.o. a ďalšie malé a stredné podniky.

Okres Nové Mesto nad Váhom

Popri niektorých bývalých závodoch, napríklad Obal – Vogel & Noot, a.s. (terajší Silgan Metal Packaging Nove Mesto a.s.), Vzduchotechnické závody (v niekdajších priestoroch pôsobí niekoľko malých a stredných firiem) v Novom Meste nad Váhom a okolí pôsobia aj nové spoločnosti, najväčší zamestnávateľia Emerson a. s., Hella Slovakia Front-Lighting s.r.o., TRW Automotive (Slovakia) s. r. o., Askoll Slovakia s.r.o. a VACUUMSCHMELZE, s.r.o. V Novom Meste nad Váhom sa okrem strojárstva stala elektrotechnika dôležitým odvetvím priemyslu. Historicky bolo v regióne významné aj poľnohospodárstvo a potravinárstvo. V Novom Meste nad Váhom je potrebné dodatočne podporiť skupinu ŠUO strojárstvo, elektrotechnika a poľnohospodársko – potravinárske odbory. V Starej Turej sú najväčšími zamestnávateľmi spoločnosti LEONI Slovakia, spol. s r. o., odštepný závod Stará Turá a Elster s. r. o.

Okres Partizánske

Najväčšími zamestnávateľmi v okrese Partizánske sú spoločnosti RIALTO s.r.o., NOVESTA, a. s. pôsobiace v obuvníckom priemysle a Honeywell Safety Products Slovakia s. r. o. pôsobiaca vo viacerých odvetviach od zabezpečovacích zariadení až po špeciálne textílie.

Okres Považská Bystrica

Podobne ako Dubnica nad Váhom aj Považská Bystrica má zásluhou niekdajšieho silného strojárenského komplexu - Považských strojární, silnú strojársku tradíciu. Najväčšími zamestnávateľmi v okrese Považská Bystrica sú spoločnosti PSL, a.s., Danfoss Power Solutions a.s., RAVEN a.s. a ďalšie malé a stredné firmy pôsobiace predovšetkým v oblasti strojárstva. Potenciál predstavuje blízkosť spoločnosti KIA a existencia subdodávateľov pre automobilový priemysel aj príbuzné odvetvia.

Okres Prievidza

Okres Prievidza bol historicky zameraný na chemický priemysel, baníctvo a stavebníctvo. V súčasnom období sú v okrese Prievidza najväčšími zamestnávateľmi Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., FORTISCHEM a. s., Nestlé Slovensko s.r.o., UNIPHARMA - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť.

Okres Púchov

V okrese Púchov sú najväčšími zamestnávateľmi spoločnosti Continental Matador Rubber, s.r.o., YURA Corporation Slovakia, s. r. o., RONA, a.s., Continental Matador Truck Tires s.r.o., MAKYTA a.s. v oblastiach gumárenského, strojárského, sklárskeho a textilného priemyslu.

Okres Trenčín

Okres Trenčín zmenil štruktúru odvetví. Región bol prevažne so silným strojárskym a textilným priemyslom. V súčasnosti sú najväčšími zamestnávateľmi Fakultná nemocnica Trenčín, LEONI Slovakia, spol. s r.o., odštepny závod Trenčín a množstvo malých a stredných firiem z rôznych oblastí. Veľkými zamestnávateľmi sú aj spoločnosti: Program spol. s r.o., COOP JEDNOTA, Slovenská autobusová doprava Trenčín, a.s. a ďalšie firmy, ktoré štatisticky vytvárajú veľký počet pracovných miest. Jedná sa ale o pracovné miesta pre celý kraj, alebo pre celé Slovensko. V Nemšovej spoločnosť VETROPACK NEMŠOVÁ s.r.o. - sklársky priemysel. Pripravovaná investícia v automobilovom priemysle môže ovplyvniť a zvýšiť požiadavku na strojársku profesie.

Príloha E.3 Výsledky dotazníkového prieskumu medzi aktérmi KKP

Tradície podľa respondentov:

D. Módný dizajn – kreatívny priemysel

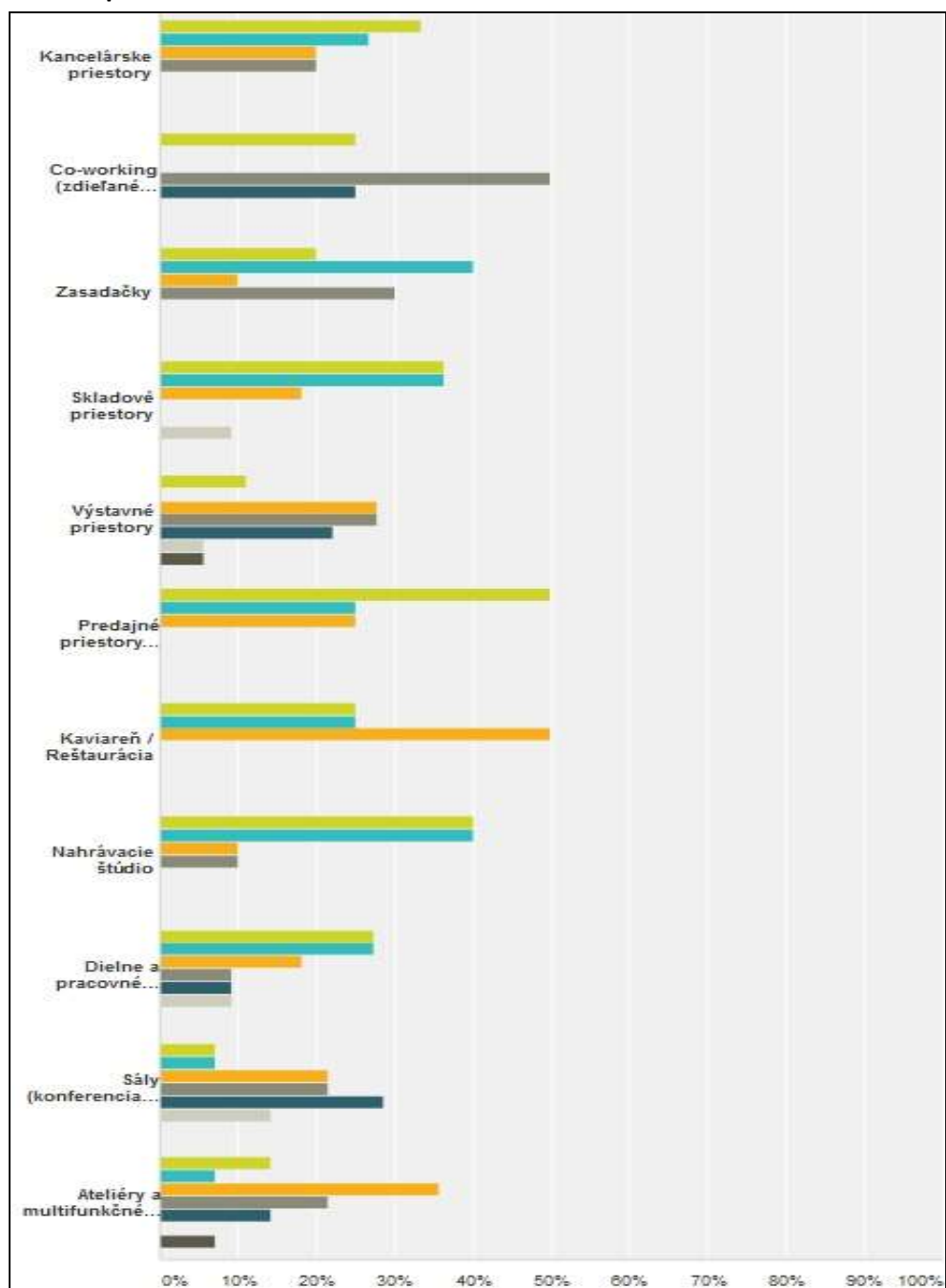
E. Film, TV, video, rádio a fotografia – kultúrny priemysel

F. Vizuálne umenie - kultúrny priemysel

I. Hudba a scénické umenie - kultúrny priemysel

J. Remeslá tradičnej, ľudovej a mestskej kultúry - kultúrny priemysel

Potreba priestorov:

Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

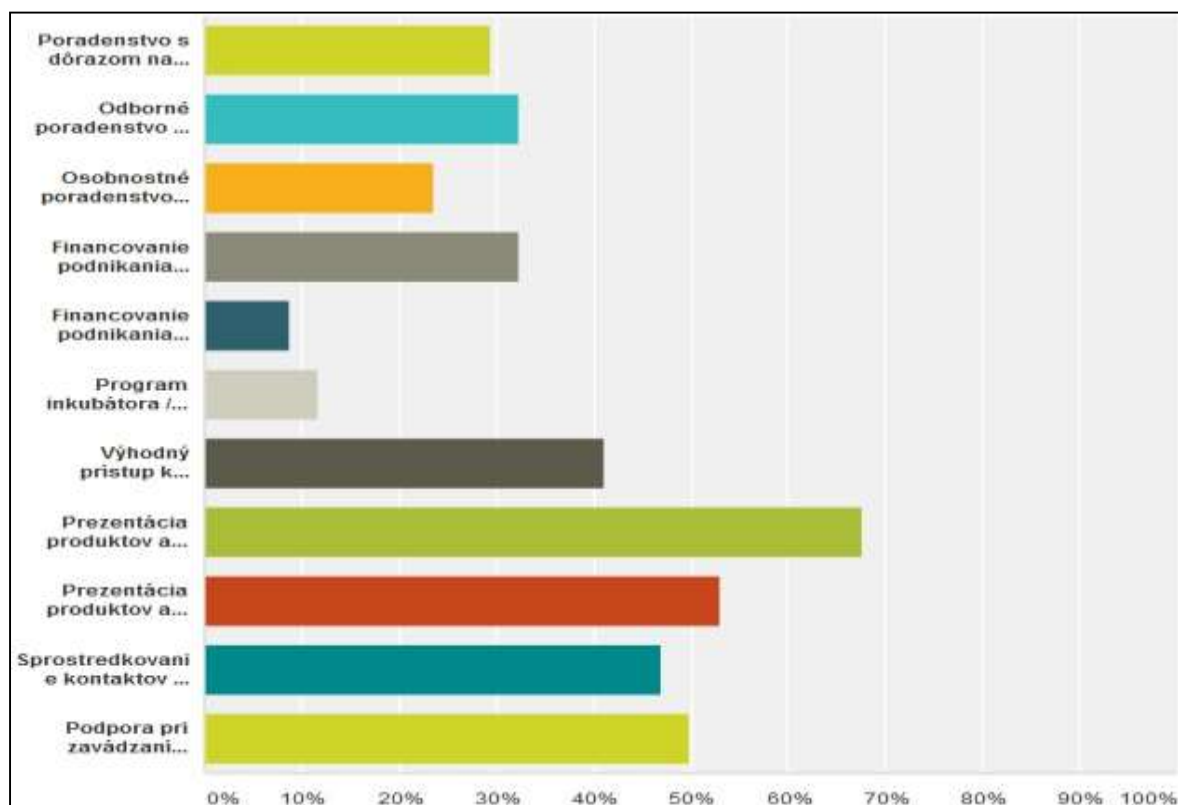
Kreatívny podnikateľ	Kreatívne centrum	Verejný sektor	Vzdelávacia inštitúcia
----------------------	-------------------	----------------	------------------------

Potreba techniky:

Potreba techniky:		
Typ techniky	Počet	%
Ozvučenie	19	41,3%
Video technika	17	37,0%
Fototechnika	17	37,0%
Vysokovýkonné projektory 20.000lm	12	26,1%
Efektové osvetlenie	12	26,1%
Filmové kamery 4k	12	26,1%
Veľkoplošná tlač	11	23,9%
3D tlačiareň	11	23,9%
Digitálna tlač	10	21,7%
Pódiový systém	10	21,7%
LED obrazovky	10	21,7%
Servery a dátové úložiská	10	21,7%
Potlač textilu	9	19,6%
Stabilizačné systémy	9	19,6%
3D skener	8	17,4%
Iné *	8	17,4%
5-osá CNC fréza	5	10,9%
Zariadenia pre živé TV prenosy	5	10,9%
* počítače so strihovým a efektovým softvérom, HDD		
* PC, inovácia svetelných zdrojov vo výstavných sieňach, odstraňovače vlhkosti vo výstavných priestoroch		
* statív, príslušenstvo pre video záznam		

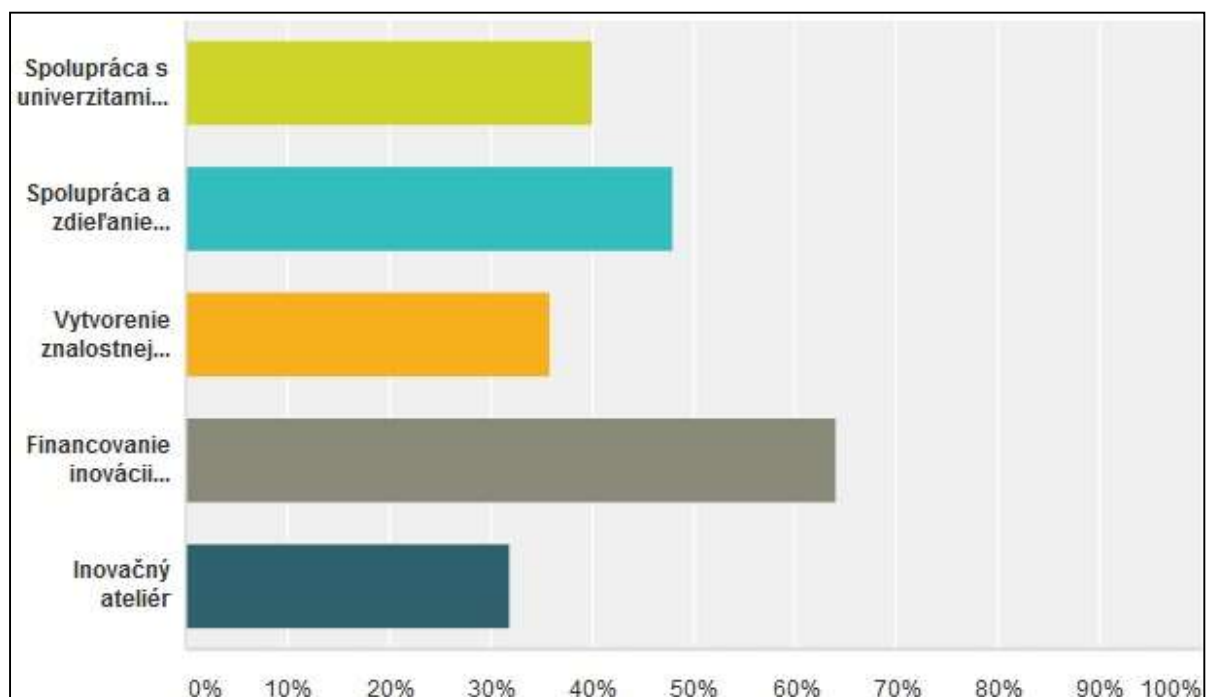
Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

Potreba služieb:

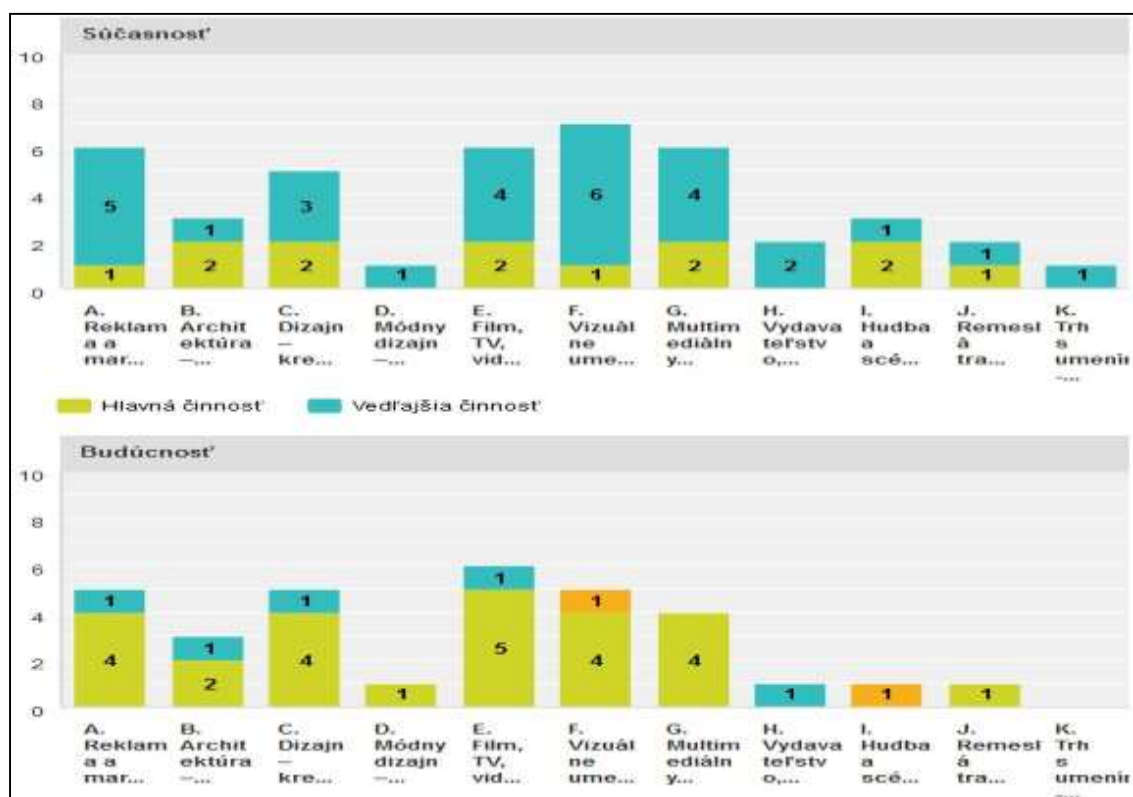
Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

Žiadaná pomoc pri zavádzaní inovácií:

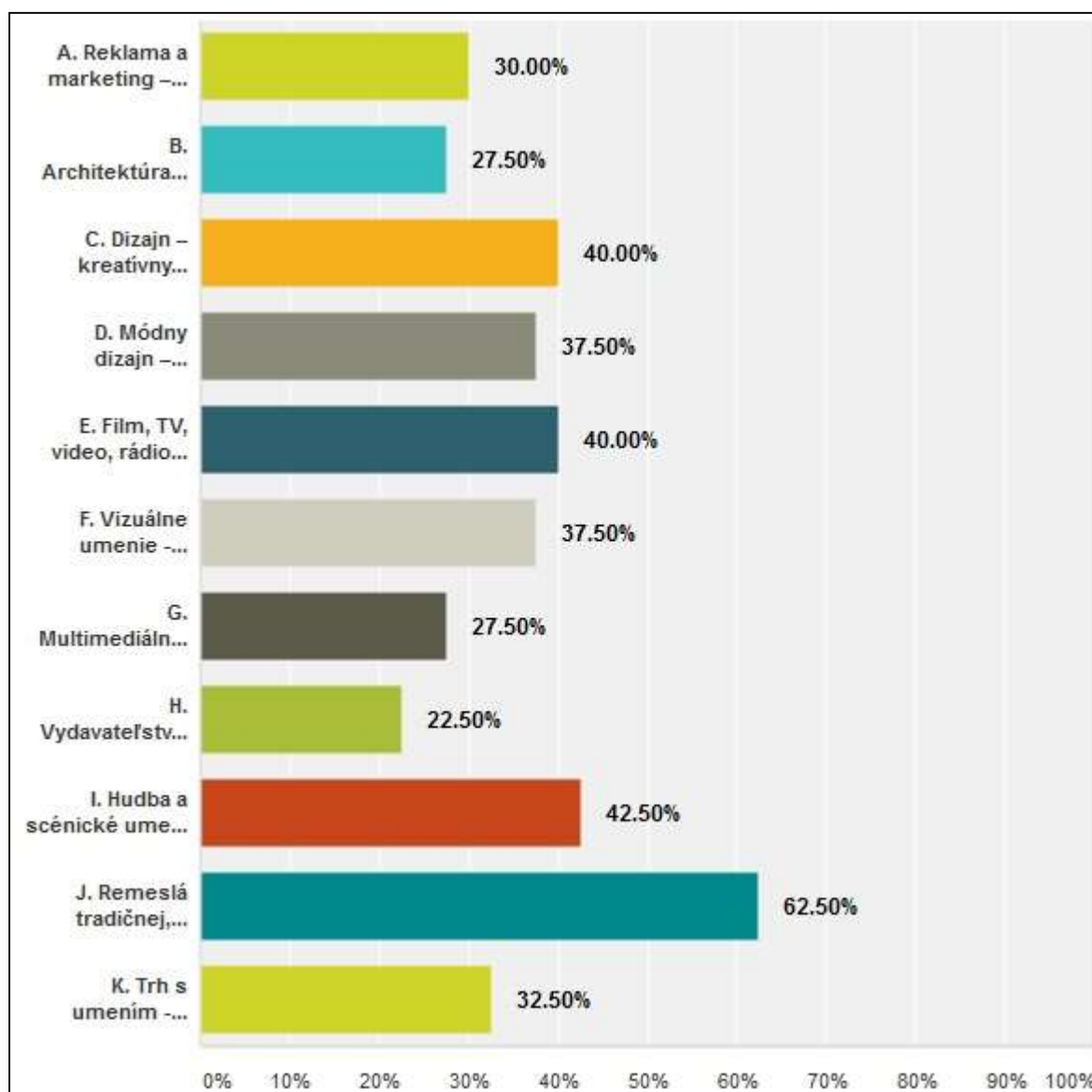
Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

Zameranie a vízie respondentov:

Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

Návrhy respondentov na zameranie špecializácie KKC v regióne:

Zdroj: Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky medzi aktérmi KKP v príslušnom kraji v 3Q 2014

PRÍLOHA E.4 Definovanie územnej investičnej jednotky v rámci Trenčianskeho kraja

1. Kritérium: Stupeň urbanizácie

- Hustota obyvateľstva v roku 2013 (zdroj Štatistický úrad SR)

Selektívne kritérium: Počet obyvateľov na 1km² (2013). Využitie selektívneho kritéria má za následok elimináciu žiadateľov, ktorí nedisponujú dostatočným množstvom obyvateľov, ktorí sú potenciálni výrobcovia, alebo konzumenti kreatívneho priemyslu. Prostredie nie je schopné mobilizovať dostatočné množstvo aktérov územia. Pre selekciu bola zvolená minimálna hodnota na úrovni váženého priemeru celého kraja, čo predstavuje 132 obyvateľov na km².

Okres	obyv/km ²		Okres	obyv/km ²
Bánovce nad Bebravou	80		Ilava	169
Ilava	169		Partizánske	155
Myjava	83		Považská Bystrica	137
Nové Mesto nad Váhom	108		Prievidza	143
Partizánske	155		Trenčín	168
Považská Bystrica	137			
Prievidza	143			
Púchov	119			
Trenčín	168			

2. Kritérium: Miestna kúpyschopnosť

- Priemerná mesačná hrubá mzda na obyvateľa 2013 (zdroj Štatistický úrad SR)

Selektívne kritérium: Priemerná hrubá mzda na obyvateľa priamo úmerne súvisí s dopytom po tovaroch a službách KKP, ktoré nie sú z ekonomického pohľadu elementárnou potrebou a preto je dopyt realizovaný z tej časti príjmu obyvateľstva, ktorá ostane po uspokojení elementárnych potrieb. Pre selekciu bola zvolená minimálna hodnota na úrovni váženého priemeru celého kraja, čo predstavuje 798 €.

Okres	Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (Eur)	Okres	Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (Eur)
Bánovce nad Bebravou	738	Ilava	810
Ilava	810	Nové Mesto nad Váhom	856
Myjava	724	Prievidza	814
Nové Mesto nad Váhom	856	Púchov	844
Partizánske	716	Trenčín	836

Považská Bystrica	770		
Prievidza	814		
Púchov	844		
Trenčín	836		

3. Kritérium: Dopravná dostupnosť

- Počet dopravne dostupných okresov v kraji (zdroje: cestovné poriadky ŽSSK a autobusových dopravcov, plánovač trasy Google)

Selektívne kritérium: Dopravne dostupná lokalita je vnímaná ako taká, kde je možné docestovať verejnou dopravou do 90 minút a individuálnou automobilovou dopravou do 60 minút. Investícia prostriedkov Integrovaného regionálneho operačného programu do dopravne málo dostupných okresov by nebola efektívna, pretože by bola na prospech iba niektorým častiam regiónu. Vzhľadom na veľkosť Trenčianskeho samosprávneho kraja je minimálna hodnota 7.

Dostupnosť v min - Verejná osobná doprava									
Okres	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN
Bánovce nad Bebravou		71	129	60	22	88	30	75	30
Ilava	71		107	48	108	32	106	30	19
Myjava	129	107		40	171	118	176	105	70
Nové Mesto nad Váhom	60	48	40		95	63	105	50	17
Partizánske	22	108	171	95		128	34	155	65
Považská Bystrica	88	32	118	63	128		135	13	43
Prievidza	30	106	176	105	34	135		120	70
Púchov	75	30	105	50	155	13	120		30
Trenčín	30	19	70	17	65	43	70	30	
Dostupnosť v min - Individuálna automobilová doprava									
Okres	BN	IL	MY	NM	PE	PB	PD	PU	TN
Bánovce nad Bebravou		42	60	40	21	56	32	56	31
Ilava	42		51	31	61	17	59	17	24
Myjava	60	51		27	79	65	89	65	47
Nové Mesto nad Váhom	40	31	27		58	44	69	44	27
Partizánske	21	61	79	58		72	30	72	47
Považská Bystrica	56	17	65	44	72		68	18	37
Prievidza	32	59	89	69	30	68		78	59
Púchov	56	17	65	44	72	18	78		35
Trenčín	31	24	47	27	47	37	59	35	

Selektívny výber: Požadované počty spĺňajú okresy Bánovce nad Bebravou a Trenčín.

4 Kritérium: Existujúce kultúrne inštitúcie

Kritérium: 1. Počet divadiel (stálych scén)
                      2. Počet galérií (stálych expozícií)
                      3. Počet múzeí (stálych expozícií)
                      4. Počet kín

(zdroj: Štatistika MK SR)

Selektívne kritérium: Prítomnosť dlhodobopôsobiacich kultúrnych inštitúcií v lokalite možno vnímať ako preukázanie dlhodobého dopytu po kultúre, ktorý je nevyhnutným predpokladom pre vznik nových aktérov kultúrno-kreatívneho priemyslu. Pre selekciu boli zvolené minimálne hodnoty:

Selektívny výber: Požadované počty spĺňa okres Trenčín

5. Kritérium: Existencia VŠ, SŠ a ZŠ s kultúrno-kreatívnym odborom

Kritérium: 1, Počet SŠ s kreatívnym odborom
                      2, Počet ZŠ s kreatívnym odborom (ZUŠ)

(zdroj: štatistika UIPŠ)

Selektívne kritérium: Absolventi odborov s kultúrno-kreatívnym zameraním predstavujú ľudský potenciál pre rozvoj všetkých segmentov KKP a opatrenia IROP by mali byť zamerané práve na podporu a rast tohto potenciálu. Pre selekciu boli zvolené minimálne hodnoty.

Selektívny výber: Požadované počty spĺňa okres Trenčín.